

Тема. Вірші зарубіжних поетів про дружбу і кохання (Р. Бернс «Любов», Г. Гейне «Коли настав чудовий май...», К. Симонов «Жди мене...»)

Мета: поглибити знання учнів про поетичний твір, оригінал і переклад, презентувати основні відомості про життєвий і творчий шлях Роберта Бернса, Генріха Гейне, К Симонова; формувати вміння цілісного аналізу поетичного тексту; навчати учнів розкривати головну ідею твору, з'ясовувати роль художньо-виражальних засобів у тексті, розвивати навички виразного читання; виховувати повагу до справжніх почуттів, любов до художнього слова, почуття патріотизму.

Обладнання: підручник, збірки поетичних творів, відеозаписи віршів, інтерактивні картки.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Нехай я буду злидарем
В чужім краю, сумнім краю —
З тобою буде скрізь мені
Як у раю, як у раю...
Роберт Бернс

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ.

Перевірка домашнього завдання

Учитель. Серед усіх чудес світу найбільше чудо — це кохання. Якби запитали людину, чи згодна вона прожити життя, не пізнавши цього почуття, я думаю, бажаючих би не було. І навіть якби запропонували вибрати щось одне серед таких цінностей, як гроші, влада, слава і кохання, то переважна більшість вибрала б останнє.

Від людей різного віку, статі можна почути різні думки на цю тему. Кохання – це енергія, яка рухає життям. Кохання – це єдине почуття, що не залежить ні від чого. Кохання – це основа світу. Кохання – це основа життя. Коли кохаєш, тільки цим і живеш. Кохання – це таємнича формула щасливих сімейних стосунків на все життя.

Так що ж це таке — кохання? З цього приводу є багато думок і визначень.

- Як ви розумієте поняття «кохання»?

1. Словникова робота. Тлумачення, значення слова «кохання»:

1) *Академічний тлумачний словник української мови* - КОХА́ННЯ, я, сер. 1. Почуття глибокої сердечної прихильності до особи іншої статі; закохання (у 1 знач.).

2) *Wikipedia (вільна енциклопедія)* - Любов (**кохання**) — почуття глибокої сердечної прихильності до особи, прив'язаності або сильного інтересу до когось чи чогось. Також — **коха́ння** (у значенні прихильності до особи іншої статі), зако́ханість, мілість.

Учитель. Сьогодні ми говоритимемо про найсвітліше, найсвятіше й найпрекрасніше почуття — кохання. Торкнімося своїми серцями цього дива, що змінює увесь світ і нас у ньому, робить людей кращими, добрішими, благороднішими! Услід за митцями різних часів і народів увійдімо до казки любові, аби спробувати розгадати загадку її незнищенності.

2. Робота з цитатами «Відомі люди про кохання».

Той, хто кохає по-справжньому якусь одну людину, любить увесь світ. <i>Е. Фром</i> 	Кохання — це бажання бути коханим. <i>Платон</i> 	Кохати глибоко - означає забути про себе <i>Ж.Ж. Руссо</i> 	Любов наділяє благородством навіть тих, кому природа відмовила в ньому <i>В. Шекспір</i> 
Найбільше щастя в житті - це впевненість, що тебе кохають <i>В. Гюго</i> 	Кохання ніколи не вимагає, воно завжди віддає <i>Франсуа де Ларошфуко</i> 	Кохати – значить бачити диво, яке не бачать інші <i>Франсуа Моріак</i> 	Кохати – це не значить дивитися один на одного, кохати – значить разом дивитися в одному напрямку <i>Антуан де Сент-Екзюпері</i> 
Кохати – значить жити життям того, кого кохаєш <i>Лев Толстой</i> 	Без кохання немає життя... <i>Конфуцій</i> 	Той, хто кохає, бачить серцем, а не очима <i>Башар ібн Бурд</i> 	Любов, як свічка: від великого подиху вітру — розгорається, а від легенького вітерцю- гасне <i>І. Франко</i> 



Учитель. Сподіваюся, що все сказане про кохання відомими людьми надихнуло вас на роздуми. То з чим у вас асоціюється слово кохання?

Відповіді учнів.

III. ОГолошення теми й мети уроку

Робота з епіграфом

Учитель. Кохання – надзвичайно тонке почуття, його не можна запланувати. З приходом кохання життя набирає сенсу, повноти, з людиною відбуваються метаморфози: вона співає, хоче слухати поезію, починає малювати, писати твори, музику, починає по-іншому бачити небо, квіти, зелень. Людина ніби в оп'янінні, емоції переважають над розумом.

Звичайно, кожен мріє про красиве кохання, романтичне, єдине і неповторне. Кохання — це велика сила і натхнення, які рухають таланти, пробуджують

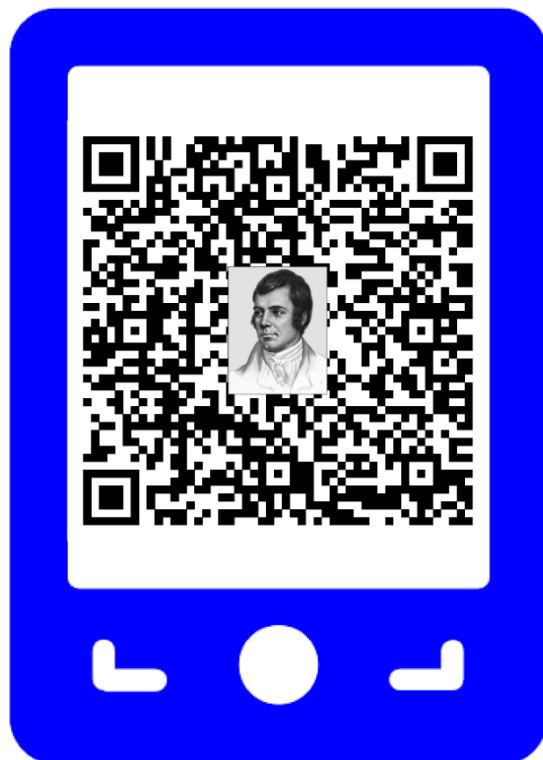
здібності. Яке буде у людини кохання — залежить від культури, від виховання, від характеру. Дуже б хотілося, щоб кожна людина пережила це надзвичайне почуття.

IV. СПРИЙНЯТТЯ ТА ЗАСВОЄННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Виступ підготовлених учнів.

QR-код «Роберт Бернс»

- Про які особисті моменти життя поета ви дізналися?
- Як формувався поетичний талант Роберта Бернса?
- Які теми були головними в творчості поета?
- Яке місце в житті Бернса займало кохання?
- Яка історія написання вірша «O my Luve's like a red, red rose...»?



Учитель. Читаючи поезії Роберта Бернса, починаєш розуміти, якою щасливою є людина, яка кохає і яку кохають. Відкрийте своє серце для любові і дружби і ви відчуєте, як зміниться світ, який вас оточує. Нехай у вашому житті буде більше поезії і любові!

2. Виразне читання підготовленими учнями вірша «O my Luve's like a red, red rose...» мовою оригіналу, в перекладах Василя Мисика і Миколи Лукаша.

- Визначте тему поезії (*кохання та його значення у житті людини*).
- Охарактеризуйте образ ліричного героя (*радісний, натхненний коханням, відданий, щирий, вірить у краще*). Що для нього є найголовнішим у житті? (*кохання*).
- З яким фактом біографії поета пов'язані слова «Прощай, прощай, я йду звідсіль»? (*Бажання поета емігрувати на Ямаїку після того, як батько Джин не дозволив одружитися закоханим*).
- Про яку пору року йдеться в поезії? Чому саме весна? (*Весна – відродження природи, відродження кохання*).

- Яка роль образів природи у поезії? (*Увиразнюють силу кохання*). Назвіть їх (*рожевий квіт, весняний сад*).
- Чому саме червона троянда? (*Троянда – символ кохання*).
- Які засоби художньої виразності підкреслюють силу почуття? (*епітети – рожевий квіт, весняний сад, веселий спів; звертання – єдина моя, мила, моя любов; гіперболи – висхнуть всі моря, потануть брили скал, згасне сонця пал*).

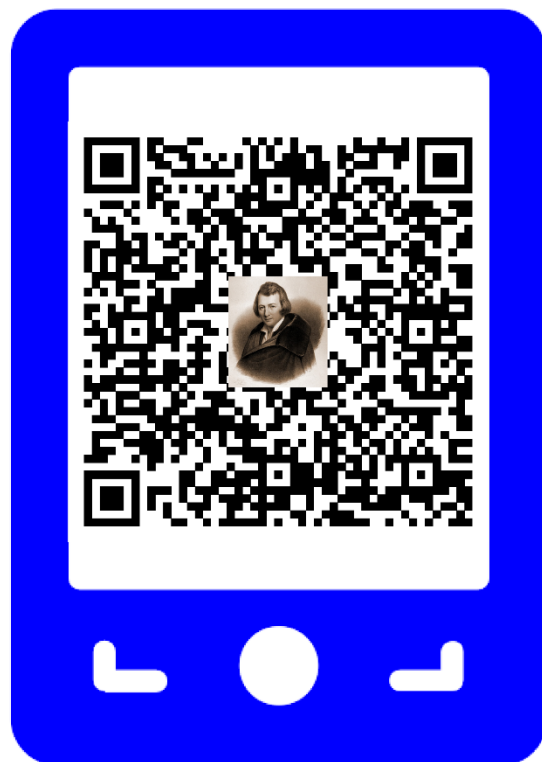
Учитель. Кохання – незвичайне почуття. Воно наповнює людину щастям, і її життя стає змістовним і світлим. Людина, яка любить і яку люблять, лагідніша, доброзичливіша – такі вже якості цього благородного почуття. Справжньому коханню не страшні ніякі випробування. Воно не підвладне часу. І кожне покоління людей залишає після себе прекрасні рядки, присвячені цьому дивовижному почуттю.

3. Виступ підготовлених учнів.

QR-код «Генріх Гейне»

4. **Виразне читання вірша «Коли настав чудовий май...»** напам'ять мовою оригіналу та в перекладі Лесі Українки (*підготовлені учні*).

- Чи сподобався вам вірш?
- Схарактеризуйте душевний стан ліричного героя. Знайдіть рядки, у яких відчувається відгомін особистих переживань автора.
- У вірші Г. Гейне використав принцип фольклорного паралелізму – тобто проведення паралелей між природним світом і людськими почуттями.
- Приведіть приклади з тексту
- Яку роль цей прийом відіграє у творі.



Учитель. За життя автора збірка «Книга пісень» видавалася 13 разів!

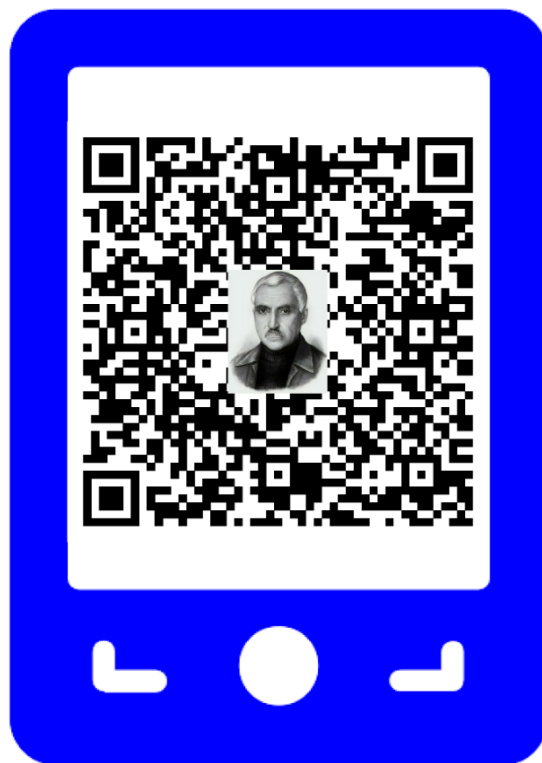
Близько 1500 віршів покладено на музику такими композиторами, як Шуман, Ліст, Вагнер, Гріг, Шуберт, Мендельсон, Чайковський, Лисенко.

5. Виступ підготовлених учнів.

QR-код «Костянтин Симонов»

Учитель. Кохання воно як багаття, багаття, яке треба підтримувати, і це праця двох. І якщо про це забути або не знати рано або пізно кохання пройде. Кохання не терпить користі, зла, жадібності, ненависті. Кохання – це ніжне, сильне, світле почуття, на яке здатна кожна людина.

Кохання допомагає вижити людині в будь-яких ситуаціях, у будь-яких життєвих колізіях, подолати будь які труднощі.



6. Повідомлення про історію створення вірша «Жди мене...»

З листа Костянтина Михайловича Симонова читачеві (1969 рік): «У вірша «Жди мене...» немає ніякої особливої історії. Просто я поїхав на війну, а жінка, яку я любив, була в тилу. І я написав їй лист у віршах ...». Ім'я коханої жінки поета – Валентина Серова.

Спочатку вірш не призначався для публікації - як надто особисте; проте Симонов неодноразово читав його друзям. Вперше він читає його в жовтні 1941 року на Північному фронті, своєму товаришу - фотокору Григорію Зельмі, і для нього ж переписує вірш з блокнота, ставлячи дату: «13 жовтня 1941 року, Мурманськ». 9 грудня 1941 року читає його в радіоефірі.

Вперше його було надруковано в «Правді» 14 січня 1942 року.

7. Перегляд відеозаписів вірша «Жди мене...», «Солдати АТО читають вірш «Жди мене...» К. Симонова».



- Що спільного у цих віршах ?

8. Виразне читання вірша мовою оригіналу та в перекладі.

- Які життєві події надихнули Симонова на створення вірша «Жди мене ...»?
- Яке слово є ключовим у вірші? Чому воно неодноразово повторюється в поезії? (Чекай, жди).
- Назвіть образи природи, що вказують на тривалість розлуки ліричного героя з коханою. (жовтий дощ, спекотна каламуть, заметіль, сніг)
- Які почуття утверджуються у вірші?

Вірш К. Симонова «Жди мене...» — один із найвідоміших творів Другої світової війни. Його вчили напам'ять, переписували, носили біля серця ті, хто воював, і ті, хто чекав із війни своїх коханих. За своєю композицією твір нагадує молитву, звернення під час важких випробувань до близької людини. Слово чекай, ждати повторюється майже в кожному рядку вірша. Поетичне слово у творі К. Симонова набуло такої великої сили, що кожен, хто читав вірш у роки війни, вірив, що його почуття обов'язково врятують рідну людину від смерті.

«Жди мене...» проник в серця і душі не лише воїнів, а й жінок, які вірно чекали своїх коханих з фронту.

- Цей твір і після війни не втратив свого значення.
- Як ви вважаєте, у чому полягає актуальність вірша для наших днів?
- Чому такі твори нам потрібні?
- К. Симонов присвятив свій вірш коханій жінці Валентині Серовій. Чи можна сказати, що ці вірші присвячені лише цим конкретним жінкам?
- Чи важливо писати про кохання, коли йде війна?

V. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

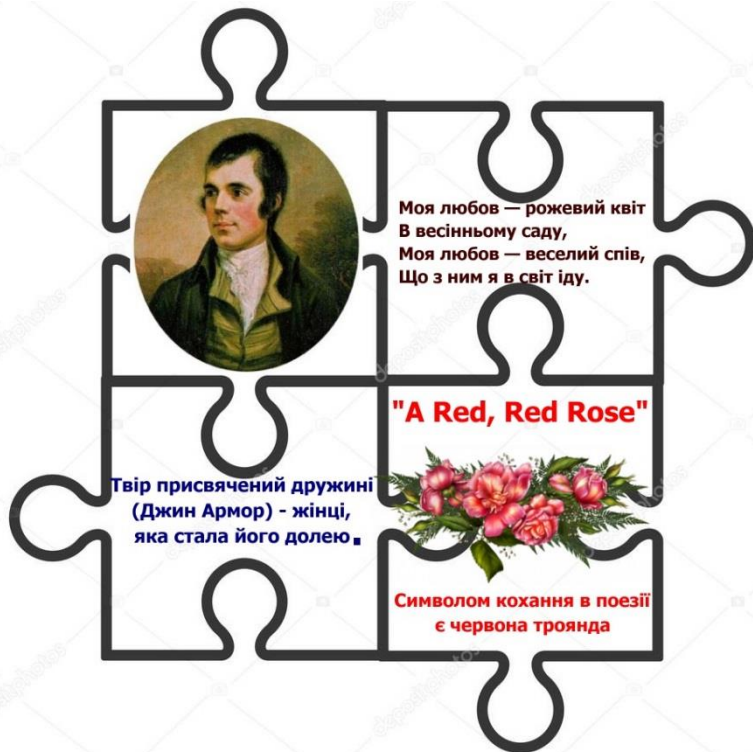
Завдання групам. Створити анкету вірша. 1-ша група Р. Бернс «Любов»; 2-га група Г. Гейне «Коли настав чудовий май...»; 3-тя група К. Симонов «Жди мене...».

Анкета вірша	
1.	Назва –
2.	Рід –
3.	Жанр –
4.	Тематика –
5.	Історія написання –
6.	Рік написання (видання) –
7.	Кому присвячений –
8.	Тема –
9.	Настрій –
10.	Художні засоби –
11.	Побудова –
12.	Висновок –

«Вірші зарубіжних поетів про дружбу і кохання»

(1) знайдіть слова; 2) складіть пазли).

М	Е	Н	Е	К	Я	Р	К
Ц	Г	Е	Н	Р	І	Х	О
Б	Е	Ь	Б	О	Т	А	Х
Б	Й	Л	Ю	Б	О	В	А
Е	Н	С	Є	Е	Ч	П	Н
Р	Е	Щ	Ф	Р	І	В	Н
Н	Ж	Д	И	Т	У	А	Я
С	И	М	О	Н	О	В	Г





Кохання – це прекрасно! Кохання і є все життя. Якщо ти вмієш кохати хоч якось, ти повноцінна людина. Кохайте, як тільки можете, всім серцем. Кохання розфарбує ваше життя в яскраві тони. Кохання – це хоч і невічне, але тривале, саме головне, важливе для кожної людини почуття.

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Вивчити напам'ять улюблений вірш про кохання (за вибором учнів);
- Скласти кросенс до теми сьогодення уроку;
- Написати лист воїну-захиснику

VII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Інтерактивна вправа «Прес»

Розкажіть про «Вірші зарубіжних поетів про дружбу і кохання» за зразком:

- Я вважаю, що ...
- Читаючи вірші, я відчував ...
- Навіть в часи війни, люди повинні думати про кохання, бо ...
- Такі вірші потрібні, тому що ...

Наталія Ткаченко,
учитель зарубіжної літератури
Ніжиловицької гімназії
Київської обл.